

Rendkívüli Újság

939 JUNIUS 12.

ANUL X. — Nr. 20.

Inscrib sub. No. 14—1938, Trib. Arad.

Director: — Propr.:
MARKOVITS A. IVÁN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ARAD, STRADA ALEXANDRI 8.

Az Ordre válaszol arra a kérdésre, hogy

Miért neheztel Moszkva Angliára?

Az ellentétek nem lényegben, hanem formásokban vannak Moszkva azt várta, hogy nem Strong, hanem Chamberlain vagy lord Halifax utazik oda

Az angol kormány eredetileg Edent akarta küldeni Moszkvába

PARIS. — A francia lapok lényeken foglalkoznak Strong moszkvai kiküldetésével. Az Ordre szerint a szovjet neheztel azért, mert a külügy-minisztérium egy alárendelt jellegű hivatalnokát küldött Moszkvába, ahol jól tudják, hogy Chamberlain annak idején személyesen elment Berchtesgadenbe, Godesbergbe, Münchenbe, szó-

val háromszor is megtett utat a béke megmentése érdekében. Elvárták volna tehát, hogy Chamberlain személyesen, vagy lord Halifax külügyminiszter ment volna Moszkvába.

A Figaro azt írja, hogy Strong kilátásai nem tekinthetők kedvezőknek. Megállapítja, hogy Chamberlain ere-

detileg Edent akarta ezzel a fontos megbizatással ellátni, aki hajlandó is lett volna Moszkvába utazni, azonban a kabinet két tagja erősen ellenezte. Francia politikai körökben azt hiszik azonban, hogy az ellentétek nem a lényegben, hanem a formásokban vannak és végül is a megegyezés létre fog jönni.

Danzig kérdésében a feszültség változatlan

Lengyelország visszautasít minden egyezkedési ajánlatot és teljes haderejével megvédi a kikötővárost

VARSO. — A Kurjer Warszawski jelenti, hogy semmi alapjuk nincs azoknak a híreknek, amelyek szerint Danzig kérdésében enyhülés következett volna be. A feszültség még változatlanul igen nagy. Lengyel hivatalos körökben nevelésgecsnek minősítik azokat a híreket, amelyek szerint a lengyel kormány hajlandó Berlinnel tárgyalni Danzignek átengedése ügyében. Hivatalosan ki-

jelentik, hogy Németország egy ízben már tett konkrét indítványt a lengyel kormányhoz és nagy kedvezményeket helyezett kilátásba Danzig átadásának ellenértékéért. Hajlandóknak mutatkoztak arra is, hogy Danzigban szabad kikötői hasítanak ki Lengyelországnak. Ezeket a javaslatokat azonban a lengyel kormány már akkor

visszautasította és most is teljes határozottsággal a visszautasítás álláspontján áll. Danzig a lengyel élettervezet tartozik és azt semmilyen feltételekkel nem engedheti Németországnak. Lengyelország teljes haderejével védi meg Danzigot, ha Németország erőszakos lépést kísérelne meg.

Megállapították a „Thetis” tengeralattjáró katasztrófájának pontos okát

LONDON. — A Sunday Times írja: A Thetis tengeralattjáró katasztrófájának pontos okát sikerült megállapítani. Konstatálták, hogy a szerencsétlenség bűncselekmény volt. Ugyan-

is a tengeralattjáró gyakorlat folyt, melynek során torpedócsöveket lökte ki. A gyakorlat befejeztével elfelejtették lezárni a csövek külső burkolatát. Amikor a tengeralattjáró a víz alá ereszked-

ett, a víz nyomása leszakította a belső burkolat fedőlapját és víztömeg hatott be a tengeralattjáró belsejébe. És ez volt az oka a katasztrófának.

Incidensek sorozata a Kladnóban leölt német őrmester temelése alkalmából

PRAGA. — Kladnóból jelentik: Tegnap temették el a kladnói halálos végű összecsapás áldozatát, Kniecht Vilmos rendőrtörzsőrmestert. A temetési menet alkalmával több incidens fordult elő. A német Gestapo detektívjei a közönséget figyeltek. Az a férfi, aki a temetési menet elhaladásakor nem vette le a kalapját, azonnal lefogták és a rendőrfogdába szállították. A letartóztatottakat később

szabadon bocsátották. A temetés utáni éjjeli gyakran hallatszó dobt fegyverdörrenés. A nyitott ablakokba tüzeltek a német járőrök. A temetés után újból tömeges házkutatásokat tartottak és százötven embert letartóztattak. Többek között letartóztatták a Cesca Slovo kladnói tudósítóját, több orvost, ügyvédet és elsősorban az összes cseh tanítókat. Tegnap újabb rendelkezés

jelent meg, amely egy intézkedést, hogy a Kladno város tanácsára híroft 500.000 cseh koronának 80 százalékát a zsidóknak és 20 százalékát Eenes híveinek kell fizetni. Miután a jelentkezésre kitűzött időben a törzsőrmester gyilkosa nem jelentkezett, az 50.000 korona vérdíjat 150.000 koronára emelték fel. A német katonai parancsnok különben alkoholtilalmat rendelt el.

Az uralkodó megjelent a CFR hetvenéves jubileumi ünnepségein

Tizenkét állam képviseltette magát az államvasutak jubileumán

Bucurestiből jelentik: Az államvasutak giulestii stadionjában nagy ünnepségek mellett tartották meg a CFR 70 éves fennállásának jubileumát. Már a hajnali órákban az északi pályaudvar és a stadion közötti városresz egész lakossága helyet foglalt a betonkerítés parkányzatán és sokan a két hatalmas oszlopon találtak helyet, amely nemzeti színekkel volt bevonva. A tribünök tulszofoltak voltak. Több, mint 20 ezer főre becsülték a nézők számát.

Az ünnepség előtt sorra érkeztek a kormány tagjai, elölük Calinescu miniszterelnökkel, a diplomataik, a nagyvezérkar főnöke, Sidorovici Teofil, a Straja Tarii vezetője, a francia, német, angol, spanyol, görög államvasutak küldöttségei és hét főváros kiküldöttjei. Az uralkodó megérkezéséig a küldöttségek részletes felvilágosításokat kaptak az államvasutak belső szervezetéről. Megjelentek a CFR zenekar hangjai mellett a vasúti tisztviselők különítménye, a Nemzeti Ujjászületési Front egyenruhájában, majd a CFR alkalmazottak sportkülönítménye, a futball, rugby, hockey, kerékpárosok és a vízisportosok csoportja, végül pedig a CFR pilótái.

Öfelsége, II. Carol király Mihai nagyvajda és Pál görög trónörökös társaságában érkezett meg és a közönség egyetvő üdvözléssel fogadta.

A huszezer főnyi tömeg egy emberként ünnepelte az uralkodót. Calinescu miniszterelnök és Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter, valamint az államvasutak vezetői fogadták az uralkodót, majd ősi szokás szerint, istentisztelettel kezdődött meg az ünnepség. Ezután Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter mondott beszédet és megemlékezett az államvasutak multjáról és tevékenységéről egészen a mai napig. Öfelsége II. Carol király Mihai nagyvajda, a görög trónörökös, a kormány és a diplomáciai kar tagjai üdvözlésben megtekintették a CFR strajer-táborát, ahol a vasúti műhelyek tanús csoportjai mutattak be gyakorlatokat. Ezután megelégedéssel szemlélte a stadiont és a liliputi vonatot, amelyet a strajerek készítettek. Ez a vonat hét, egyenként hat személy befogadására szolgáló kocsiból áll és miniatűr mozdony, a „Strajer” vontatja. A CFR muzeumban Macovei igazgató adott felvilágosítást az uralkodónak, majd pedig bemutatott a nemzeti ipar készítményeit, amelyek rendkívüli tetszést arattak. Következett a kulturpalota megtekintése és délután 2 órakor az Athene Palace szallóában a CFR díszbédet adott, amelyen a 12 külföldi delegáció tagjai és Ghelmegeanu közlekedésügyi miniszter vett részt.

Francia lap cikke Öfelsége trónralépésének évfordulójáról

PARIS. — Most kilenc éve, hogy egy király földeszlott a fellegek közül és ez Carol román király volt, akinek a népe most ünnepli trónralépésének az évfordulóját, — ez a főcíme annak a cikknek, amelyet a „Le Journal” ír a restaurációról. A történelmi előzmények ismertetése után a lap megállapítja, hogy Öfelsége II. Carol király teljesedésbe vitte a hozzá fűzött várankozásokat. A tekintély elvének helyreállításával a román Uralkodó olyan elhatározásokat valósított meg, amelyek viszádságot az országnak a nyugalmát és jólétét. Trónralépésének kilencedik évfordulója alkalmából Románia egyuttal az első évfordulóját ünnepli annak a nemzeti forradalomnak is, amelyet az Uralkodó akart és meg is va-

lósított. Franciaország — fejezi be cikkét a „Le Journal” — csak örülhet annak, hogy egy egységes, hatalmas és a nagy király irányítása alatt rohamosan haladó Romániát láthat.

Bombamerénylet egy vendéglő ellen Jeruzsálemban

5 halott, 21 a súlyos sebesült

JERUZSÁLEM. — Egy vendéglő ellen bombamerénylet következett el, melynek 5 halott és 21 súlyosan sebesült áldozata van. A halottak között 1 angol tiszt, 2 postai tisztviselő és 2 zsidó kereskedő van. A sebesültek között 4 szintén zsidó kereskedő.

Egy kínai szakács megmérgezte a japán külügyminiszter helyettesét és az annak üszfeletére rendezett vacsorán résztvevőket

SHANGHAI. — A japán külügyminiszter helyettes üszfeletére tegnap este nagy vacsorát adtak. A vacsora végén az ünnepelt és több diplomata, továbbá a vacsorán résztvevő katonai előkezelések mérgezési tünetek között megbetegedtek. Körházba szállították őket. Állapotuk súlyos.

A vizsgálat megállapította, hogy a kínai szakács mérget öntött a borba és így szolgáltatta fel azt.

A ? (volt Scala)

kövefkező műsora:

A szajnaparti nász

VIVIAN ROMANCE, JEAN GABIN-nal

Halálosvégű összeütközés a német és cseh rendőrtisztek között Nachodban

PÁRIS. — Prágából jelentik. A Csehország északi részében lévő Nachod városban tegnap cseh és német rendőrtisztek között nézeteltérés támadt. A vitatkozás során az egyik német tiszt revolvért rántott és két lövéssel lelőtte az egyik cseh rendőrtisztet, aki néhány perc alatt meghalt. Az eset nagy izgalmat váltott ki és a német karhatalmi csapatok parancsnoka rendkívüli intézkedéseket léptetett életbe, nehogy az izgalom és pánik ugyanolyan eseményeket idézzenek elő mint Kladnóban. A német hivatalos távirati ügynökség az esetről szűkszavú jelentést adott ki, amely beismerte ugyan a cseh rendőrtiszt meggyilkolását, azonban azt hangsúlyozta, hogy az emberölést egész sor tévedés idézte elő. A német hivatalos jelentés még azt is közölte, hogy a bűnösöket őrizetbe vették és szigorúan és szigorúan meg fogják büntetni.

A kladnoi szigorú rendelkezéseket visszavonták, csupán a kirói pénzbírságot kell megfizetni

BERLIN. — A Deutsche Allgemeine Zeitung cikkében megállapítja, hogy a kladnoi eseményeknek a külföldi túlzott jelentőséget tulajdonít, mert az esemény tisztán helyi jellegű. Különben is — írja az újság — az életbeléptetett intézkedések el-

érték a céljukat és Kladnóban helyreállt a rend, a nyugalom. A német kormányzó hatóságok ezért visszavonták a büntető intézkedéseket, kivéve a városra kirótt pénzbírságot, amelyet a zsidóknak és Benes híveinek kell megfizetni.

Játszanak bizalommal a Loteria de Stat Colectura Oficiala-nál

Főelárusítóhely: Cluj, Regina Maria No. 46.
Arad, I. O L A R I U, Str. Brătianu No. 3.

Benes csehszlovák exelnök a népszövetségtől kéri a német térifoglalás megbélyegzését

GENF. — Mint ismeretes a népszövetség szeptemberi ülészakájának tárgysorozata kitért Benes dr. volt csehszlovák köztársasági elnöknek tiltakozó iratát, amelyben Csehszlovákiának és Morvaországnak Németország által történt megszállása ellen emel a legerélyesebb vétot. A tiltakozó iratot egy Pittsburgban tartott monstre gyűlés határozata alapján intézte a népszövetséghez Benes, aki kijelenti, hogy nem a saját nevében, hanem az egész csehszlovák nép nevében emeli fel a világhoz tiltakozó szavát a német térifoglalás ellen. Benes volt köztársasági elnök bejelenti, hogy kész a népszövetség előtt megjelenni és személyesen is meindokolni mindazt, amit írásban bejelentett. —

Majd megállapítja, hogy a csehszlovák állam jogilag még létezik és ezt a tényt a népszövetségnek le kell szögeznie. Csehszlovákia tizenhét éven keresztül a népszövetség tagállama volt, kötelezettségeit minden tekintetben pontosan teljesítette. A népszövetségtől ezért a jogfosztott cseh és morva nép számára védelmet kér. A népszövetségi paktumra való hivatkozással azt kéri, hogy a népszövetség bélyegezze meg Németország eljárását. Mondja ki, hogy Csehszlovákiának és Morvaországnak a német birodalomból való bekebelezése terrorcselekménynél nem volt egyéb és hogy ez az erőszakos cselekmény jogtalan és igazságtalan volt.

Az EMGE aradi tagozatának közgyűlése

ARAD. — Vasárnap délelőtt az Iparos Otthon nagytermében került sor az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület aradmegyei tagozatának rendes évi közgyűlésére. A közgyűlésen a központ részéről megjelent Telegdy László ügyvezető alelnök, valamint gróf Teleki Ádám országgyűlési képviselő. Aradmegye gazdasáralkalmazati vezetői közül megjelentek Purgly László, Takácsy Miklós, dr. Went László, Olosz Lajos dr., Gutzjahr Mihály, Czárán Victor, Nesnera Géza, Dömötör Bertalan. Vendégként pedig megjelentek Parecz Béla dr., Parecz György dr., Szűcs Didák minorita lelkész, Tarnóczy Lajos református lelkész. Az aradi iparosság képviselőiben Reinhardt Gyula, Zombory Gyula, Kőszeghy Emi, míg a kiskereskedők képviselőiben Juhász Gábor és Zöldi Ernő jelentek meg.

A közgyűlést Konopi Kálmán dr., az EMGE aradmegyei tagozatának elnöke nyitotta meg, akinek javaslatára a közgyűlés elhatározta, hogy hódoló táviratot intéz öfelségéhez és táviratilag üdvözlí Cornăteanu földművelésügyi miniszter. Táviratilag üdvözlöttek még az Emge országos elnökét, Szász Pál dr.-t abból az alkalmából, hogy az uralkodó szenátorra nevezte ki.

Az EMGE munkáját az illetékes kormánytényezők is jó szemmel nézik. Ugy a régi prefektus ur, mint a megye jelenlegi vezetője, Stinghe Dimitrie ezredes ur, éppen az elmúlt héten adott ki rendelkezést oly értelemben, hogy a vidéki gazdaköreink zavartalanul működhetnek.

Halánkat fejezzük ki a mezőgazdasági kamara vezetőse, valamint Stoichitoui csendőrezredessel szemben is.

Konopi dr. nagy tetszéssel fogadott magas színvonalú elnöki megnyitója után került sor Telegdy László központi alelnök felszólalására. Telegdy László felszólalásában mindenekelőtt Szász Pál dr., valamint a kolozsvári központ üdvözlétét tolmácolta.

A központi kiküldött beszéde után Bornemissza Károly báró titkár szólalt fel. Majd Konopi dr. javaslatára Tözsér József erdőhegyi gazdaságkodó alelnökké választották. Tözsér József, Biró János, Polonyi Pál, Takácsy Miklós, Telegdy László és Biró Pál felszólalása után a közgyűlés végetért.

Teleki Ádám gróf képviselő délután hat órákor tartotta előadását arról a nagy horderejű problémáról, hogy a magyar iparostársadalom milyen szervezetséggel és milyen kilátásokkal tömörülhet érdekeinek megvédésére.

Iparüzemek és céplőgéptulajdonosok ügyelmébe!

Mielőtt gépszájzsükségletét beszerezné, okvetlen keresse fel üzletünket, ahol

az ország egyik legjobb gépszíjait eredeti guári árban

módjában van beszerezni, állandóan nagy raktár minden szélességű gépszíjban és speciális varrósíjokban, valamint gépszíjgrouponokban

Monopol Intreprinder pt. com. de Piele

Arad, P. Avr. Iancu. — Proprietar: ALEXANDRU MARKOVITS

Az Aradról Bucurestibe költöző Hartmann fiúerek a Bucuresti hatalmas raktárüzt károsultjai között

Másfélmillióra volt biztosítva az elhamvadó. — Megindultak a tárgyalások a tűzkár likvidálására

ARAD, jun. 11. — A fővárosi sajtó nemcsak hasábos cikkeket és helyi újságokat közölt arról a hatalmas tűzvészről, mely a Carmen Bucuresti nemzeti közúti szállító cég raktáraiban pusztított, hanem a Bucuresti lapok óriási oldalain több fotóriporter fényképezésére is megjelent, hogy az olvasó előtt érzékeltesse azokat a még világosban is szokatlan arányokat, melyeket ez a váratlanul nagy elemi csapás öltött. Hosszu órákig tartott, míg a tűzoltóság egyáltalán eljutott a tűz fészkehez, mely a Carmen szállító cég nagy kiterjedésű raktáraiban egy arca haladó vasúti kőzöny kéményéből kipattanó szikrától keletkezett és nem kis munkájába került a fővárosi tűzoltóságnak, amíg annyi eredményt el nem tudott érni, hogy legalább a környező épületeket és házakat menteni tudja, ha már a raktárakban felhalmozott teljesen gyúlékony és menthetetlen anyagból semmi sem maradhatott meg.

Aradi vonatkozása is van ennek a hatalmas tűzvésznek, mert az Aradról Bucurestibe származott két Hartmann-féle többmillió értékű képviselő rongy és rongyhulladék készletének nagy része is a tűz martaléka lett. Ez a készlet a Carmen egyik raktárában volt elhelyezve és várta, hogy éppen a közeli napokban szállítsák be egy nemrégiben újonnan berendezett, teljesen modern vatta készítő gyárba feldolgozás végett. Ennek a gyárnak is teljesen anyagi vonatkozásai

vannak, mert az alapító és Bucurestiben élő Hartmann Béla vállalkozó mellett, ennek a gyárnak vezetésében és irányításában, egy ugyan csak Aradról Bucurestibe származott aradi kereskedő is szerepet játszik, valamint annak technikai vezetését is egy még nemrégiben Aradon működött mérnökember látja el.

A Hartmann-féle érdekelt séghez tartozó és a néhány nap előtti tűzvész alkalmával teljesen elpusztult ártermészetesen biztosítva volt másfélmillió lelt meghaladó értékben. A tűzvész után a kártvállalt tulajdonosok megjelentek a biztosító társaságnál, ahol — információnk szerint — az esedékes biztosítási díjösszeg állítólagos késésére való hivatkozással vizsgálatot tartanak és csak ezt követően hajlandók a kár likvidálásáról tárgyalni. A céget és vállalkozókat — mint említettük — az effektív káron kívül az a kellemetlen helyzet is károsítja, hogy az újszerű modern vattagyártásra berendezett gyárüzembehelyezése késedelmet szenvedhet. — Lapzártakor szerzett értesülésünk szerint a tűz kárt szenvedett Bucuresti Hartmann-cég és a biztosító társaság vezetésége között már meg is indultak a legbékésebb természetű tárgyalások, amelyek feltétlenül megnyugtató és kielégítő alapon intézik el a Carmen raktárban szenvedett tűzkár likvidálását.

Tisztelt Center-

Tegnap kellett volna mindent elmondanom Önnek — úgy érzem — a tegnapi vasárnap délután ott künn a sportpályán a levegő, a fű, a föld, a napfény és a szellő társaságában: az Isten Arénájában.

Szolgáljon mentiségem az is, hogy amugysem találkoztunk volna össze pontosan ebben az időben: mert amíg Ön kirobbanó fiatalságának teljében futballozott, addig én csenevész és kényelmes elpuhultságomban futballmérkőzést — csak rádióközvetítésből hallgattam végig. Pedig nem tagadom — és ezt bizvást meghiheti nekem nagyon tisztelt Centercsatárom és szeretett jó Sporttársam a Holnapkérésben — hogy harsányabban tapsoltam volna Önnek annál a hallomáson szerinti remekbeszabott gólnál, mint bárki ott künn a futballpályájukon hívei, rajongói, tisztelői és szurkolói közül.

Centercsatár Ur, az Ön gólja a tegnapi vasárnapon különb volt, mint Colaussinak, az olasz csodajátékosnak gólja, ami a román kapuba repült: mert az Ön gólja nem a Test, hanem a Szellem professzionistáinak szólt. Nekem, Önnek, mindanyunknak. Mert a Colaussi-féle gól-

lövés titkát és a Piola-fajta görögugás bűvészetét el lehet lelni; ezeket a gólokat meg lehet tanulni.

Am az Ön gólját soknak, sokaknak sokunknak — meg kellene tanulni.

Mert a Colaussi góljával az olasz dressz legyőzte tegnap a román dresszt, — de az Ön fajta gólokkal Centercsatárom megtudnánk győzni minden fajta dresszt ezen a földkerekségen, mindenféle színű trikót, inget, zászlot és főként valahányfajta fegyvertorkot és fegyverért önmagát rekedtíté ordító torkot arról: hogy az Isten végtelen Arénájában csak egy dressz van.

Egyetlen: az Ember dressze.

Egyetlenegy: az Isten en-képmására teremtetett teremtmény uniformisa. Az a formaruha, melynek szeretetbéléséért, irgalomvállpántjéért és megbocsátásövéért megváltó halált kellett halni a gyűlöletgölgötán. — Megtanulhatja-e azt egy Colaussi, vagy egy Piola, mit érezhetett Ön tegnap az aradi holtmarosmenti gyepen? Megláthatják-e ezek a sportbáványok csak egyszer is Istent a fűszálban, Krisztust a napfényben, a Szeretetet a szellőben, az Irgalmat a gyepalá-

Az Aradon tartózkodott lyoni egyetemi tanár

megállapította, hogy a Bánáiban élő németajkuak nem a német népközséghez tartoznak, hanem elnémetesedett elzászi franciák

ARAD. — Az elmúlt héten szombaton utazott el Romániából Vincent P. Andre, a lyoni egyetem tanára, aki elzászi származású és aki több tudományos könyvet írt az Elzász-Lotharingiában lakó németekről, a Fekete-erdő mentén lakó germán törzsek eredetéről, származásáról. Ez a tudományos probléma hozta Romániába az egyetemi tanárt, aki a Bánát németlakta területeit utazta be és két héten keresztül tanulmányozta az itt lakó németiséget. Vincent P. Andre tanár különböző adatokat hozott magával, amelyeket Elzászban gyűjtött. A lyoni egyetemi tanár elutazása előtt Aradon kijelentette, hogy rendkívül érdekes adatokat gyűjtött, amelyek nyilvánosságra hozása bizonyos mértékben feltűnést fog okozni. Szerinte a Bánátban élő német népkisebbség nem tartozik a nagy német népközséghez. Az Arad és Temesvár között elterülő községek lakosságának nagy többsége nem is német, hanem elnémetesedett franciák. Nagyon soknak a családneve

ma is francia hangzású. Vincent tanár rámutatott arra, hogy a francia kormány két-száz évvel ezelőtt francia családokat telepített az elzász-lotharingiai német nyelvterületekre, hogy ezeket a területeket franciává tegye. Az akció azonban ellenkező hatást ért el, mert a franciák a hosszú évtizedeken át tartó együttélés következtében elnémetesedtek. Vincent P. Andre szerint a Bánát többi részén lakó német kisebbségek nem annyira német, mint osztrák származásúak.

A lyoni egyetemi tanár Franciaországba történő visszaérkezésekor jelentést tesz megállapításairól. Azt fogja javasolni, hogy Franciaországból küldjenek könyveket, folyóiratokat, népszerű tudományos munkákat az Elzász-Lotharingiából kivándorolt németeknek, amelyben felvilágosítják őket, hogy ők eredetileg franciák, illetőleg Elzászból származó németek és ezért rokonszenvűk Franciaország felé kell fordulni.

U R A N I A
PREMIERMOZGÓ
Telefon: 12-32

Fantasztikus, lélegzetfogyó film!
I. Utoljára!

Utazás a Marsba
Buster Crabbe olimpiai bajnokkal.

II. Kacagtató ötletes, zenés operett!

„Barnabé, szerencsétlen fiútár”
FERNANDEI-el, (a „TÁNCREND”-ből)
Előadások kezdete: 5, 7.30, 9.45

? MOZI
(volt Scala) Telefon 20-10

Három nemzet találkozásai...
a legszebb francia filmben.
Izgalmas életmentés a nyílt tengeren!

Riadó a Földközi-tengeren

Pierre Fresnay (francia)
Rolf Wanka (német)
Kim Peacock (angol)
5, 7.15, 9.30

Vasárnap tartották meg az urnapi körmenetet

ARAD. — A város katolikus társadalma vasárnap a délelőtti órákban ünnepelte meg a kereszténység magasztos szimbólumának ünnepeit, amelynek során az aradi minoritarend lelképásztorai körmenetben mutatták be a hívőknek a szentséget. Az egyházi szertartás délelőtti nagymisével kezdődött, amely után megindult a körmenet a papság díszes egyházi ornatusában. A szentséget Lakatos Ottó dr. rendfőnök vitte. A baldachim után következett a római katolikus hitközség vezetője dr. Széll Lajos vezetése mellett. Sorukat követték a hatóságok képviselői és a magyar társadalmi egyesületek. A körmenet alatt az egyházi dalárkák felváltva szebbnél szebb egyházi dalokat énekeltek.

Ciano gróf Spanyolországba utazik

RÓMA. — Ciano gróf, olasz külügyminiszter, Spanyolországba készül. Hivatalosan közli, hogy Ciano gróf legközelebb, minden valószínűség szerint június utolsó hetében Burgosba utazik.

Német csapatosz szedvénás a szlovák határmentén

PÁRIS. Az Eire Nouvelle írja. Legújabb jeleítés szerint a Szlovákia felé eső német határon csapatokat vontak össze. Speciális megbízással ellátott német katonatisztek és altisztek polgári ruhákban már Szlovákiában tartózkodnak.

Olcsó nagy ridikülvásár STRASSER

cégnél, a város-házával szemben

Aradi előkelő „vendiákok” negyvenéves találkozója a blaj-balázsfalvai ősi gimnáziumban

ARAD, jun. 11. — Megható értekezési találkozó volt az elmúlt héten a blaji (balázsfalvai) görögkatolikus katedrálisban és annak ősi gimnáziumában. Negyven esztendővel ezelőtt értekezett vendiákok gyűltek össze az ősi Alma Mater régi termeiben és a már annak idején kőrőnek és nagyrahatottnak tartott osztály valóban a 40 éves értekezési találkozóra kiválóvá vált közéleti egyéniséget hozott össze. A vendiákok bányai tagozatát nem kisebb egyéniség vezette. Mint maga Balan Ioan dr., Lugos görögkatolikus püspöke aki ugyancsak 1880-ban végezte a gimnáziumot Blajon (Balázsfalván) és a bányási tagozat „vendiákjaiként” velt tartózkodtak az egykori iskola falai között Popa Iosif aradi görögkatolikus főesperes, Moldovan Ioan dr. aradi köz-

Rendkívüli feladat jutott egy aradmegyei 150 éves egyházközség anyakönyvezetésének

ARAD. — Ma már csak kevesen tudják, hogy az Araddal szomszédos Simánd községnek százötven évvel ezelőtt egészen különleges jellege volt. Az osztrák császári ház 1782-ben engedélyt adott ki, amely szerint a régi Magyarországon Simánd községben alakulhat meg az egyetlen „izraelita” ortodox egyházközség. II. József császár adta ki az engedélyt, amely megengedte, hogy az Arad szomszédságában lévő Simándon zsidó egyházközség létesüljön. Az engedély híre annakidején hamar elterjedt és ennek tulajdonítható, hogy már 1782-ben Simándon igen sok zsidó család települt le. Hamarosan az Aradhoz közeli községben nagy zsidó hitközség épült ki. A pontos adatok szerint 1823-ban Simánd zsidó negyedében kétszázhatvanhárom zsidó család élt. A lélekszám meghaladta a kétezeret. A hívők nagyon szép imaházat, iskolaépületet emeltek és a hitközségi előjáróság a legpontosabb adatokat vezette a születésekről, a házasságokról, a halálozásokról. A simándi zsidó hitközség anyakönyvében 1782-ben eszközltek az első bevezetést és közel száz éven keresztül, a legnagyobb pontossággal bevezették az anyakönyvbe minden változást, minden születést. Amikor a zsidóság lakásának helyhez kötöttségét megszüntették és a zsidóság szabadon letelepedhetett akárhol, Simánd zsidónegyede egyre kisebb és kisebb lett. Végül a simándi hitközség teljesen megszűnt. A zsidó templomot magánházzá alakították át, a hitközségi hivatalok megszűntek. A hajdani virágzó zsidó hitközségnek csak az írásban maradt emlékei maradtak meg. Ma Simándon csak egy zsidó család él, de megvannak az összes könyvek, feljegyzések, névsorok Kurtieson, az ottani zsidó hitközség hírtokában.

Ezek a feljegyzések ma rendkívüli nagy fontosságot nyertek azoknak a Magyarországon élő zsidó családoknak, amelyek az új törvény értelmében kötelesek származásukat földrajzi szempontból hitelt érdemlő módon kimutatni. Több száz család számára sorsdöntő jelentőséggel bír az a tény, hogy másfél századra visszamenőleg adatszerűen bizonyíthatják őseiknek ezen a területen való tartózkodását. Nagyon sok család származása áll összefüggésben a simándi zsidó egyházközség anyakönyvével, mert ez volt az első kormányengedéllyel megalakult zsidó hitközség, amelyben az ország minden részéből letelepedhettek a zsidó családok. Ezeket a családok azután a simándi hitközség megszűnése után máshová költöztek, de még ma is őrzik annak a bizonyítékát, hogy őseik valamikor a kormányengedéllyel megalakult első zsidó hitközség tagjai voltak.

Már eddig is negyven-negyvenöt Magyarországon lakó zsidó család sorsára nézve szolgált döntő bizonyítékkal a simándi zsidó hitközség bizonyítványa. Ezeket a bizonyítványokat diplomáciai úton kéri be és továbbítja az illetékes magyar hatóságokhoz. A simándi bizonyítványok hitelességét illetőleg különben hivatalos vizsgálat indult. Diplomáciai megkeresésére hatósági közegek megvizsgálták a volt simándi zsidó hitközség anyakönyveit és megállapították azok kétségbevonhatatlan hitelességét. A szabályszerűen kiállított bizonyítványokat azonban minden esetben az illetékes hatóság hitelesíti. A bizonyítványok így hivatalos jelleggel bírnak és nagyon sok Magyarországon lakó zsidó család állampolgárságának eldöntésénél döntő szerepet játszott.

nitás éppen folyt, amikor a Multból ideszökött vendiákgeneráció és értekezési delegáció megérkezett. A jelen nyolcadikosai tiszteletudón helyet csinált az öregnek, kivonultak padjaikból és az öreg, majdnem félszázad előtti értekezéseztek elfoglalták az egykori és akkor gondtalanságot árasztó padokat. Az osztálykönyv felolvasásánál bizony jóagnéhány diák hiányzott, sokan nem jelentkeztek a névszólításra — és ekkor püspök, esperes, prefektus, egyetemi professzor és egyszerűbb vendiákkolléga szemeszögletéből egyenként kiszökök a könnyű... Az emlékezés a régiekre, a soha visszamenő emlékek a boldog ifjúságból.

Portschner

Str. Consistorului, női hölgyfodrász
Ondolálás 10, Hajmosás 10, Hajvágás 10, Manicúr 10, Vizondolálás 20 Lei, Dauerwelle 150 Lei, Babaklinika.
Uraknak olcsó bérletrendszer

rcsafár Uram!

uvó kavicsban, az Embert a dresszen, az egymásért és nem az egymás ellen predikáló Tírelmet az Isten Arájában...?

Nem, Centercsatár Ur, ehhez az „Ur Centercsatárjakk” kellett odaállania, hogy betűveő kabátot és a betűveő köpenyt leveleve demonstráljon — és gölt rugon. Gölt az ellenfél kapujába. Eszmei gölt az eszmei ellenfél kapujába. A gyűlöletlen a megértés jegyében, az őrten csapatának színeiben. Fert az ilyen gólokhoz nemcsak a saját szurkolóhad tapol, hanem az effajta gólok ézőközsége mindenki, aki nagy életarénában Embert vet viselhet. Nem volt töltörítés a tribün előtt, hol Ön játszott: de a pálya, melyen az Ur Centercsatár rugta a labdát képzeleten — irdatlan szélesre tált, benne volt és magában glált mindent: az összminiséget, a katolikumot — hol mindvalamennyien egymán elhivatottak és esenkvagyunk.

A Píolák és Colaussik priadennadicsósége a rájuk rnyosuló évekkel kifakul és áncosodik.

Az Eszme centercsatárjai érközésvégeztével nem fo-

gadják elegáns autójukban a külvilág szenzációéhes, divatos hódolatát, hanem a leggyilkosabb iramu meccset után is — szinte szerzetesi befelénézés — gondolkoznak további gólok: melyeket önmagukon át kialakítva közvetítenek híveik, hallgatóik, olvasóik elé — meggyőzésre. Köszönjük önnek, Centercsatár Ur, illő szeretettel és igaz őszinteséggel a meccsen való részvételét.

A szimbólumot: amit a gesztusa nyilván magában rejt. A dresszt, a gölt, az egész meccset. Az eszmei Centercsatár programbeszédét. A meccset, amelyet Minden Emberért kell megvívnia a Szellem valamennyi tisztaszándéku Centercsatárjainak.

A meccset, amely Nazerethben, vagy talán még jóval annak előtte kezdődött.

Amely talán agyidős az emberiséggel, ahol üldözökök és üldözöttek egyként születnek a sorba.

Azt a meccset, amelyet soha senkifia földi halandó — futballbíró le nem fújhat.

Bármilyen élehang is a gyűlöletsipja.

REICHER JENŐ dr.

Olasz-román válogatott 1:0 (1:0)

BUCUREȘTI. — Talán még nagyobb és felfokozottabb érdeklődés nyilvánult meg az igazi sportrajongók körében az olasz-román válogatott mérkőzés iránt, mint az angolok vendégjátéka iránt, amihez hozzájárult az is, hogy Urnapján a magyar fővárosban remek játékkal rukolt ki az olasz válogatott és 3:1-es eredményt ért el a magyarokkal szemben.

Pompás időben, 30–32.000 néző gyűlt össze az ANEF stadionban, hogy tanuja legyen a nagy csatának. Bár bizalom kísérte a román együttest, mégis — őszintén szólva — ilyen jó játékot és lendületet még sem vártunk a mieinktől. Bennünket aradiakat külön érdekelt az együttesbe először beállított Slivat bemutatkozása. Ugyan csak aradinak tekintjük Lupast, a Gloria tavalyi fedezetét, akiről itt mindjárt megjegyezzük, hogy a szintén első válogatott játéka teljesen igazolta a válogatott bizottságát. Kifőnően látta el feladatát úgy a védelemben, mint a támadásban oroszlanrészt vállalt és végzett. Egyébként a két válogatott így állt fel: Olaszország: Olivieri, Foni, Rava, Campatelli, Andreolo, Locatelli, Biavati, Perazzolo, Piola, Meazza, Colausti. — Románia: Pavlovici, Slivat, Lengher, Vintila, Juhász, Lupas, Orza, Reiter, Barátky, Bodola, Dobai.

Kemény irammal kezdődik a játék és mindkét csapat láthatólag igyekszik a kezdeményezésre és a gyors eredményre. Az olaszok harsány madora ismertetése azonnal meglepőbb és dicséretes a mieink részéről az, hogy az első perctől mindvégig nem akart alárendelt szerepet játszani, ami lelkes és szívós játékkal sikerült is. Így a Középeurópában kétségtelenül első helyen álló olaszokkal szemben ma elért eredmény, ha 1:0-ra el is veszítettük, a fiatal és most izmosodó román futball számára önmagában dicséretes, ha azonban tekintetbe vesszük, hogy reálisan nemcsak döntelent, hanem győzelmet érdemelt volna játéka alapján a román válogatott, úgy joggal büszkék lehetünk — nem az eredményre — hanem a válogatottunk játékára.

Egyénenként a válogatottunk minden tagját dicséret illeti küzdeni akarásáért. — Mint csapatrészt talán a legkiválóbbat a halvesor nyújtotta, melynek játékosai egymást multák felül. Ők voltak azok, akik állandóan frontba dobták a csatáraitkat és veszélyes olasz támadásoknál jól és időben léptek közbe. Minthogy úgy a halvesor, mint a csatársor jól működött, a védelemre korántsem hárult olyan nagy feladat, hogy azokat teljes erőfeszítésre készítette volna. De ezt az aránylag is jelentékeny munkát kifőnően látta el a védelem, melynek legjobbjá Pavlovici sapus volt. Slivat a gyors olasz csatárokkal szemben mozgékony és szintén gyors hátvédnek bizonyult. A csatársorban Bodola, Barátky és Gobay a

sorrend. A támadások nagy részét sikerült lövéssel befejezni, melyek azonban nem igen sikerültek, néhány veszélyes lövést az olasz kapus mentett nagy szerencséivel.

Az olaszoknál a hátvédek derekas munkát végeztek, a fedezetsorban Locatelli nyújtott kiválót, a csatársorban a két szélső volt a legveszélyesebb, mintahogy az olaszok a hirtelen támadásokat általában a szélsőkkel vezetik.

A mérkőzés egyetlen és győztes gólja az első félidő 32. percében esik. Meazza Piolához tolja a labdát, aki szököteti Colaustit, akinek sikerül maga mögött hagyni Vintillát és mintegy 12 méterről éles lövéssel gólt szerez.

A román együttes távolról sem veszti el a kedvét, meg-megújuló támadásai azonban nem tudnak góllá érni. Az utolsó percekben is hatalmas finist vág ki és az olaszok még a csatársort is a védelembe vonják, elszántan küzdve az eredmény megtartásáért. És sikerült is.

Bíró: Beranek.

B liga bajnokság

Universitatea—Olimpia 2:0.
Mureș—Tricolor 3:1.
Unirea—Vulturii 2:1.
Stăruința—Crisana 3:2.
Monopol—SGS 2:1.
Ind. Sărmei—Victoria 3:0.
Unirea Tric.—Luceafărul 2:0.
Macabi—Mocionrița 3:1.
Jiul—CAMT 3:2.
CFR T-Sev.—Metalosport 4:1.

Kerületi bajnokság

Budafok—Szolnok 1:1.
Astra—Crisana 5:0 (3:0).
SGA—Olimpia 4:0 (1:0).

Külföldi eredmények

Hungária—Ujpest 1:1.
Ferencváros—Bocskai 12:3.
Szeged—Kispest 2:0.
Elektromos—SSE 1:0.

Egy nagy esemény!

1939 június 15-én

A 4-ik osztály

nagy húzása

A sorsjegyeknek több mint a fele nyerő lesz

4 nyeremény	à	6 millió Lei
36 nyeremény	à	1 millió Lei
50 nyeremény	à	200.000 Lei
480 nyeremény	à	100.000 Lei
40.000 nyeremény	à	3.636 Lei
stb.	stb.	stb.

250 Leivel azok is résztvehetnek a húzáson, akik a jelen Sorsjáték elején nem játszottak. Kérjenek az elárusítóhelyekről felvilágosítást.

LOTERIA DE STAT

ADail Telegraph jelenti:

A béke és a nyugalom ismeretlen a német külpolitikában

LONDON. — Az újságok szinte egyértelműleg megállapítják, hogy sem lord Halifax külügyminiszternek, sem Chamberlain miniszterelnöknek a beszédeire nem érkezett eddig válasz. A jelek azonban arra mutatnak, hogy az angol békülékeny magatartás zavart okozott

Berlinben, ahol évek óta agresszív hangnemben beszélnek, ahol nem törekszenek igazi békére. A béke és a nyugalom — írja a Daily Telegraph — ismeretlen alap elv a német külpolitikában, amelyet impulzív érzések fűtenek.

Corso mozgó egyetlen aradi filmszínház nyitott tetővel

Negyven-hatvan százalékkal olcsóbban kell a zsidó kereskedőknek kiszolgálni a németországi árjákat Csehszágban

PRÁGA. — Mint ismeretes Németországban a zsidó üzletekben csak zsidók vásárolhatnak és minden árját súlyos büntetés éri, ha zsidó boltban szerzi be szükségleteit. Csehszlovákiában a megszállás idejére más intézkedéseket léptetett Frank kormányzat vezető helyettes életbe. A megszálló német csapatokhoz tartozó katonák és a ne-

met hivatalnokok szabadon vásárolhatnak zsidó üzletekben, azonban a zsidó kereskedők az árukat negyven-hatvan százalékkal olcsóbban kell kiszolgáltatniuk. Az élelmiszerek árainál a százaléka a legnagyobb, a ruházati cikkeknel a legkisebb. Ezt a rendelkezést azonban ideiglenes jelleggel adták ki és bizonyos idő múlva beszüntetik.

Imprimé különlegességek!

Fehér és krém kabátszövetek óriási választékban gyári áron kaphatók

Weisz Sándor

ARAD. Divatáruház Str. Bratianu 2.

Szabó Albert cég-Textilesek 3:3 (1:2)

ARAD. — A „textilesek” majdnem ruhát kaptak a „törékeny”-nek egyáltalában nem mondható porcellán-, üveg- és zománcos cégesapattól. A rőfösök csapatában játszott Dani is, aki saját arczománcára annyira vigyázott, hogy ybelefedkedvén a játékba két gólt is rugott és így a textiltüteleket megmenette. Az egyik textiltütele Szikula lőtte.

Fried, Reinhardt II és Blaskovits voltak azok, akik 1—1 gólt akasztottak a textilesek kirakatába.

Virágcsokor és „emléktárgyak” utólag lesznek cserélve.

Diszkrétan, az ajándékok természetének megfelelően.

Angerer Sándor

angol urisزابóság
Arad. Str. Mărăsești

Mica—SSMR 5:0 (2:0).

Fürdőruha

női gyapjú legdivatosabb már 185 leittől. Fürdőnadrág. Selyem női blúz Selyem és flóréri ingek divatszínben a legolcsóbban

A római angol követ váratlanul Londonba repült

Rómából jelentik: Az angol követ váratlanul repülőgéppel Londonba utazott, hogy sürgős jelentést tegyen lord Halifax külügyminiszternek. A váratlan elutazás nagy feltűnést keltett politikai körökben.

FLORA volt Jég-gyár üzemben

RENDELÉSEK:

TELEFON: 11-41
Blv. Reg. Ferdinand 33

340 ezer tonnával gyarapszik ezévből a francia hadiipar

PÁRIS. — Campinchi haditengerészeti miniszter tegnap Rouenben beszédet mondott, melynek során bejelentette, hogy a francia hajóhad még ebben az évben 340.000 tonna erősségű hajóparkkal gyarapszik. Az új hadihajókat 1940 közepéig szolgálatba állítják.

Vérszegény, sápadt,

étvágytalan, legyengült és gyakori fejfájásban szenvedőknek teljes gyógyulást nyújt a dr. Földes-féle „Ferrol” vastáplék. A leghatásosabb és legeredményesebb erősítő, hizlaló, vér- és izomgyarapító szer. — Egy üveg ára 100 lei. Földes gyógyszerár, Arad.

Spanyol küldöttség érkezik Nápolyba a visszatérő olasz katonák fogadtatási ünnepségére

RÓMA. — Cadizból jelentik, hogy a „Duillo” olasz hajó elindult Nápolyba 80 olasz repülővel, 265 műszak tiszttel. A hajóval egy spanyol repülőbázis és 3 spanyol katona is elutazott és együttesen résztvesznek a megérkezési ünnepségeken.

— Tüdő, gégehurut, köhögés rekedtség a légszűrés és tüdő megbetegedésénél teljes gyógyulást nyújt a FÖLDES-FÉL PANTUSSIN SZIRUP. Egy üveg ára 100 lei. FÖLDES gyógyszerár, Arad.

Gheorghe Igraj

borbély és fodrászterem
STRADA BRATIANU No. 9.
Higiénikus Olcsó! Pontos!!

Nagy János szücsmester

Alexandri 2.
tisztelettel értesíti az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy távolléte után

hazaérkezett

és szőrmék nyári gondozását és javítását jutányosan vállalja

A legolcsóbb
femefkezési vállalat

FRATII KLUG

Arad, Bul. Reg. Ferdinand 37 Nagy választék, sőrendű saját készítményű koporsókban és szemfedőkben

Tip. LOVROV & Co., ARAD